

Efezským

CIRKEV

ZAKORENENÁ V LÁSKE

CHODIACA V MOCI

PRVÁ LEKCIA

Si požehnaný/á

Pomôcky Pracovný list pozorovania textu (v časti DODATOK)
k lekcii Tabuľka „Všeobecný prehľad listu Efezským“ (v časti DODATOK)

„...Požehnal nás každým duchovným požehnaním v nebeských oblastiach v Kristovi...“

Aký krásny prísľub! Vychádza z úst Božích skrze jeho služobníka Pavla. Prečo Boh chcel, aby tieto slová boli zaznamenané na všetky časy v slovách Svätého Písma? Aký zámer týmto Boh sledoval? Aký dopad má poznanie týchto slov na tvoj život doma, v obchode, na svet, v ktorom žiješ?

Aký dopad majú tieto slová na teba a na iných v každodenných zápasoch života?

Odpovede na tieto otázky získaš v nasledujúcich týždňoch. Pravdám, ktoré pri tomto štúdiu porozumieš, a ktoré si osvojíš majú oslobodzujúcu moc. Toto poznanie prinesie veľkú moc tým, ktorí veria a ktorí sa rozhodnú žiť vo svetle týchto slov. Je mojou modlitbou aby si našiel (la) odvahu dať si záväzok ísť smerom k zbožnosti v spoločenstve odovzdaných veriacich ľudí.

PRVÝ DEŇ

Naša úloha na tento týždeň je pomerne jednoduchá – získať všeobecný prehľad tohto úžasného listu, ktorý bol napísaný približne pred 2000 rokmi. Kým ukončíme toto štúdium budeš poznať každú vzácnu časť tohto pokladu.

1. Tvojou prvou úlohou je začať s modlitbou. Začínaš študovať skutočné Božie slovo. Malo by to vnieť bázeň do tvojho srdca. Pretože je toto Božia kniha, potrebuješ poznať Autora, a požiadať ho, aby ťa viedol týmito pravdami a aby ich použil k tomu, aby ťa tieto pravdy Božieho slova oddelili od každej nepravdy a zvodu toho zlého. Je to dobrý nápad, ak si svoju prvú modlitbu pri študovaní tejto knihy zapíšeš.

Pamätaj na to, že modlitba je rozhovor s Bohom – otvorená, pokorná a úprimná komunikácia s ním, v ktorej vyjadrujeme Bohu vďaku za to, kým on je, že je suverénny Vládca celého univerza, Stvoriteľ neba a zeme a všetkého, čo je na nej. Ak tomuto neveríš, povedz mu to. Modlitba je komunikácia s Bohom – čestná, otvorená komunikácia.

Tvoja modlitba môže byť tak dlhá, alebo tak krátka, ako ty chceš aby bola. Napíš si ju dolu pod týmto, a potom ju čítaj nahlas. Je dobré aby si počul (la) to, čo si napísal (la). Slová sa tak dostávajú hlbšie do duše.

2. Teraz si prečítaj list Efezským, aby si sa oboznámil (la) so všeobecným tónom tohto listu. List je určený jednotlivcovi, alebo skupine ľudí. Zoznám sa s autorom a adresátmi tohto listu. Uvažuj nad tým, o čom autor píše. Text tohto listu nájdeš vzadu v časti: DODATOK.

Táto úloha by nemala trvať viac než 45 minút. Závisí to od toho, ako rýchlo budeš čítať, rozmýšľať a písať. Uvažovanie nad Božím slovom je veľmi dôležité, napriek tomu mu často nevenujeme adekvátnu pozornosť.

Keď svoje pozorovania ukončíš, vypíš nasledovné skutočnosti:

- a. Kto je autor tohto listu

- b. Kto sú adresáti tohto listu

c. O čom je tento list všeobecne, a aký bol zámer jeho písania

3. Žalmista, kráľ Dávid hovorí, že skryl vo svojom srdci Božie slovo, aby nezhešil voči Bohu Žalm 119,11. Vzhľadom na túto skutočnosť ti odporúčame aby si sa naučil (la) naspamäť týždenne jeden až dva verše z listu Efezským. V tento týždeň je to verš 1,3. Dobrou pomôckou pre učenie sa veršov naspamäť je napísať si verš na nejakú kartičku a prečítať nahlas niekoľkokrát denne. Eventuálne je možné hovoriť si to aj bez prečítania.

DRUHÝ DEŇ

Keď študuješ Bibliu induktívnou metódou, jednou z prvých vecí, ktorá je potrebná v tomto procese je získať historické pozadie tohto listu. Potrebuješ získať potrebné informácie o autorovi, o adresátoch a o tom, aký je autorov zámer písania tohto listu.

Ak patíš medzi začiatočníkov študovania Biblie induktívnou metódou, predtým, než budeš pokračovať ďalej, prečítaj si, prosím ťa krátky návod na strane 4. pod názvom: Informácie pre začiatočníkov.

1. V časti DODATOK je umiestnený Pracovný list pozorovania textu. Prečítaj si znova list Efezským. Vyznač si pri tom nejakou farbou všetky zmienky o autorovi (aj zámená: mne, ja, moje...). Nevyznačuj si tie zmienky, ktoré poukazujú na autorov vzťah k adresátom (my, nás...). V tomto bode je našim cieľom iba autor.
2. Čo si sa naučil (la) o autorovi? Urob zoznam všetkých informácií o ňom odpovedajúc pri tom na dolu uvedené otázky. Tabuľka sa nachádza na konci tejto lekcie pod názvom „Autor a Adresáti v liste Efezským“. Vypíš tam iba informácie o autorovi, nie jeho inštrukcie alebo príkazy. Odpovedz na otázky:
  - Kto je autor
  - Kde sa nachádza
  - Kedy je list písaný
  - Prečo napísal to, čo napísal
  - Ako sa stal tým, kým sa stal...

3. Teraz sa zastav na pár minút a premýšľaj o veciach, ktoré si objavil (la). Zistil (la) si niečo o Pavlovom povolaní, ako Božieho dieťaťa, kde sa nachádza, prečo píše tento list? Svoje závery napíš dolu.

Prosím ťa, maj trpezlivosť. Toto štúdium je proces objavovania pravdy krok za krokom, pravdu za pravdou. Ako hovorí žalmista „...z tvojich príkazov nadobúdam rozumnosť...“ Žalm 119,104. Ale porozumenie zahŕňa zbieranie informácií a ich spracovanie. Chce to uvažovanie nad Slovom, hoci sa to mnohým nechce. Radšej povedia: „Ty mi iba povedz čomu mám veriť; nevyžaduj odo mňa snahu, aby som sám objavoval pravdu“.

Ale uvažovaním nad pravdou Slova je potrebné, aby si sa nestal (la) ľahkou korisťou pre falošných učiteľov – a ako hovorí Slovo, tých je v posledných dňoch mnoho. Ale kultúra ťa zhltne celého (celú) ak sa nenaučíš myslieť sám pre seba, aby si mal (mala) schopnosť odlišovať pravdu od nepravdy.

4. Všimol (la) si si Pavlovu zmienku o tom, že sa nachádza v putách – v reťaziach? Bádateľia preto veria, že list Efezským bol napísaný okolo 60 – 62 roku n.l., pretože vtedy bol Pavol väzeň v Ríme. Prečítaj si Skutky 28,11-31 a vypíš si všetky informácie, ktoré hovoria o tom, prečo bol Pavol v Ríme, ako sa tam dostal, kde býval, v akých okolnostiach žil a čo robil. Taktiež si poznač ako dlho tam Pavol bol.

Nie je toto štúdium úžasné? Rozmýšľaj o pravdách, ktoré si objavil (la) pre seba. Štúdium touto metódou ti dáva usmernenie pre hodnotenie všetkého toho, čo počuješ proti Slovu pravdy, proti Božiemu slovu.

TRETÍ DEŇ

Vitaj, milovaný (á) Boží v tomto treťom dni tvojho študovania. Všimol (la) si si pri tomto štúdiu listu Efezským, že Božie slovo hovorí, že si milovaný či milovaná? Ak nie, tak si to určite všimneš pri tom, ako budeme pokračovať v tomto štúdiu. Slovíčko „milovaný“ je Bohom vybraté slovo, ktorým ťa chce opísať – si jeho milovaným dieťaťom. Toto je ústredná pravda, na ktorú potrebuješ neustále pamätať.

Štúdium Biblie induktívnou metódou je proces, a preto sa nenaučíš všetko zrazu. Začína modlitbou, na ktorej usilovne hľadáš Božiu múdrosť a jeho vzhlad do jeho slova, a to bez toho, aby ti toto niekto z ľudí musel sprostredkovať. Toto štúdium je medzi tebou a Bohom – ty objavuješ to, čo Boh hovorí vo svojom slove.

Pozorovanie textu potom vedie k zápasu o jeho porozumenie – **interpretáciu**. Chceš zistiť, čo tento text znamená. Čím viac text pozoruješ, tým lepšie porozumieš jeho významu. Oba kroky potom vedú k aplikácii.

Keď sme raz konfrontovaní pravdou, je našou povinnosťou zmeniť naše zmýšľanie v súlade s touto pravdou ako aj naše správanie. To je **aplikácia** Slova.

Takže poďme zhrnúť to, čo bolo povedané: aplikácie nutne nebude vyžadovať fyzické jednanie. Niekedy sa bude týkať iba zmýšľania. Niekedy bude viesť k uznaniu, že tvoje zmýšľanie a tvoja viera bola chybná – nie v súlade s Bibliou.

Čo by potom malo byť výsledkom týchto troch krokov (pozorovanie, interpretácia a aplikácia)? Transformácia. Transformácia či premena prichádza obnovením, či premenou zmýšľania upriamením pozornosti na Ježiša, Božieho Syna v pravde Božieho slova, premenou na jeho podobu zo slávy v slávu, ako o tom hovorí Pavol v 2Korint'anom 3,18 a Rímanom 8,29. Pavol hovorí, že Boh bude v tomto procese pokračovať v tvojom živote až dovtedy, kým „Kristus nebude sformovaný v tebe“ Galat'anom 4,19. Takáto aplikácia Slova nás vedie ku zhode s Kristom v myšlienkach a v správaní.

Takže teraz, vo svetle tohto, začnime dnešnú lekciu.

1. Znovu si prečítaj list Efezským. Poznač si všetky zmienky o svätých v Efeze vrátane predložiek „ty“, „vy“, „vás“ ... Predložky ako „my“ a „nás“ vynechaj.
2. Tak, ako aj minule, urob aj teraz zoznam skutočností (nie príkazov), ktoré si objavil (la) o svätých v Efeze a zapíš ich do tabuľky „Autor a Adresáti v liste Efezským“, ktorá sa nachádza na konci lekcie.

3. Teraz urob analýzu toho, čo si sa naučil (la) o svätých v Efeze. Pozri sa na urobený zoznam v tabuľke a uvažuj nad tým, čo si tam zapísal (la). Vidíš, na základe tohto zoznamu zámer písania tohto listu? Ak áno, napíš ho.

Sme hrdí na teba v Pánovi, že máš túžbu podriadit' svoj život pre zbožnosť. Zbožnosť prichádza jedine skrze poznanie svojho Boha a podriadenie či zaviazanie seba chodiť vo veciach, ktoré sú hodné tvojho povolania.

ŠTVRTÝ DEŇ

1. Dnes sa budeme snažiť získať určité historické pozadie cirkvi v Efeze. Toto ti dá správny pohľad na svätých v Efeze, na Pavlov vzťah k nim, ako aj porozumenie tomu, prečo Pavol písal to, čo písal. Na konci lekcie nájdeš text Skutky 19,1-20,2. Je to správa z Pavlovej tretej misijnej cesty.

Preskúmaj tento text a vyznač pri tom, inou farbou, nasledovné skutočnosti:

- a. Pavol
  - b. Duch svätý
  - c. Zemepisné skutočnosti (kde?)
  - d. Zmienky o čase, vrátane tých ako „po tom“; „v tom čase“ či „vtedy“. Vedľa týchto zmienok môžeš nakresliť napríklad symbol hodín (budík).
  - e. Zmienky o zlých duchoch, o mágii, alebo iných okultných veciach vrátane modiel... Môžeš pritom použiť symbol „vidly“ (viď návrh symbolov na zadnej obálke).
2. Teraz stručne zosumarizuj udalosti a to, čo si sa naučil (la) o:
    - a. Udalostiach v tejto kapitole

b. Meste Efezus a o kultúre v Pavlových dňoch

c. Ľuďoch v Efeze. Ako žili...?

Poučné, že? Ale o tom budeme viac diskutovať zajtra.

PIATY DEŇ

Keď Pavol písal list do Ríma, a keď im hovoril o svojej túžbe vidieť a navštíviť ich, asi nepočítal s tým, že do Ríma príde jedného dňa v putách, ako väzeň. Jeho príchod do Ríma je zaznamenaný v Skutky 28, ako sme už videli v druhom dni štúdia.

Keďže Pavol hovorí o sebe, že sa stal za evanjelium „posol v reťazi“ Efezským 6,20 s istotou môžeme povedať, že Pavol písal tento list v dobe, keď bol väzňom v Ríme. Preto sa tento list neraz nazýva ako „list z väzenia“.

Ako by si zhodnotil (la) obsah tohto listu, ktorý je písaný človekom z domáceho väzenia? Poďme na tom pracovať aby sme ukončili štúdium pre tento týždeň.

1. Keď niekto píše list, píše ho z určitým zámerom, ktorý má v sebe.

Pozri sa znova na zmienky o Pavlovi, ktoré už máš poznačené. Hovorí Pavol niekde, prečo píše tento list? Napíš svoju odpoveď na základe tohto listu.

2. Ak Pavol nehovorí, prečo píše tento list, musíme sa pozrieť na to, čo píše. Obsah listu odhaľuje zámer písania. Veď list vždy píšeme s nejakým zámerom.

Vo svetle toho, čo už bolo povedané, skús zosumarizovať obsah listu Efezským a zisti, čo sa v ňom píše vo všeobecnosti.

a. Prečítaj Efezským 1,3-14. Ako Pavol otvára tento list – čím začína? O čom vo všeobecnosti Pavol pojednáva v tejto pasáži?

b. Teraz prečítaj stať 1,15-23. Všimni si zmienky o modlitbe. Čo Pavol hovorí čitateľom v týchto veršoch?

c. Teraz prečítaj druhú kapitolu. Koho Pavol oslovuje v týchto slovách, a čo sa o nich hovorí?

d. Teraz si prečítaj odsek 3,1-13. Aká je hlavná myšlienka v týchto slovách?

e. Čo sa deje v odseku 3,14-21?

1. Pozri sa najprv na Pavlovo vyhlásenie „skláňam svoje kolena pred Otcom“. Čo tu Pavol robí, a aká je tu paralela s 1,15-23?

2. Na čo Pavol sústreďuje svoju pozornosť v tomto texte? Po čom túži?

- f. Teraz prečítaj odsek 4,1. Výraz „preto“ vyjadruje záver. Čo podľa tohto verša chce Pavol od Efezských, aby robili?
- g. Prečítaj taktiež 4,1-32. Kto je v tejto časti v centre pozornosti, a čo od nich Pavol vyžaduje?
- h. Prečítaj 5,1-21. Na čo je v týchto veršoch sústredený Pavlov záujem?
- i. Teraz prečítaj 5,22-33. Ktorým dvom skupinám ľudí sú adresované tieto slová? Čo Pavol, vo všeobecnosti robí v tejto časti tohto listu?
- j. Prečítaj 6,1-9. Akým ľuďom sú adresované tieto slová? Prečo práve im Pavol píše tieto slová?
- k. Pozri sa na slová 6,10-17. Aká je hlavná téma týchto veršov?
- l. Teraz sa pozri na modlitbu vo veršoch 6,18-20. Kto sa modlí a prečo?

m. Nakoniec, čo sa deje v 6,21-24?

3. Na základe toho, čo už bolo povedané, vidíš nejaké logické členenie tohto listu? Napíš toto členenie a podel sa so svojim postojom, prečo si myslíš, že je to takto. (Ak prvý krát študuješ Bibliu indukčnou metódou, tak ti odporúčame prečítať si knihu od Kay Arthurovej „Jak studovat svou Bibli“, v ktorej sa dozvieš ako robiť členenie témy jednotlivých kapitol, odsekov a ako objaviť zámer písania knihy). Ak v tomto bode nevieš určiť členenie odsekov, nevadí. Urobíš to neskôr. Toto celé je o tom, aby si sa zoznámil (la) s obsahom tohto listu a jeho hlavnými myšlienkami. Chce to čas.

Členenie jednotlivých odsekov	Témy jednotlivých odsekov

4. Vedľa každého odseku napíš hlavnú tému tohto odseku.
5. V časti DODATOK nájdeš tabuľku pod názvom „Všeobecný prehľad listu“. Vyplň túto tabuľku ako najlepšie vieš v tomto čase. Napíš ceruzkou témy jednotlivých kapitol v prípade, že budeš potrebovať gumovať a prepísať.

Dobrá práca. Si na ceste porozumenia tohto listu. Pamätaj, že sa nachádzame na stupni, keď robíme rozbor tohto listu. Takže buď trpezlivý (á) a usilovný (á).

List Efezkým má v sebe silu, ktorá ťa zmocní k životu, v ktorom budeš viac, než víťaz. Urob preto toto štúdium svojou prioritou. Nedovoľ aby ťa diabol na nijaký spôsob odstrašil. Si v boji, čo je v skutočnosti dobrou správou. Znamená to, že si hrozbou pre kráľovstvo temna. Pamätaj na to, že víťazstvo je tvoje. Zotrvaj v ňom ako odvážny hrdina.

Autor

Adresáti

SKUTKY 19,1-20,2

- ¹ Kým bol Apollo v Korinte, Pavol pochodil po horných krajoch a prišiel do Efezu. Tam našiel akýchsi učeníkov
- ² a povedal im: "Dostali ste aj Ducha Svätého, keď ste uverili?" Oni mu odvetili: "Ani sme nepočuli, že je Duch Svätý."
- ³ On sa opýtal: "Ako ste teda boli pokrstení?" Oni odpovedali: "Jánovým krstom."
- ⁴ Pavol povedal: "Ján krstil krstom pokánia a hovoril ľudu, aby uverili v toho, ktorý prichádzal po ňom, to jest v Ježiša."
- ⁵ Keď to počuli, dali sa pokrstiť v mene Pána Ježiša.
- ⁶ A keď na nich Pavol vložil ruky, zostúpil na nich Duch Svätý; i hovorili jazykmi a prorokovali.
- ⁷ Spolu ich bolo asi dvanásť mužov.
- ⁸ Potom vošiel do synagógy a smelo hovoril; tri mesiace rozprával a presviedčal o Božom kráľovstve.
- ⁹ Ale keď sa niektorí zatvrdili a neuverili, ba pred zástupom tupili Pánovu cestu, odišiel od nich, oddelil učeníkov a každý deň hovoril v Tyrannovej škole.
- ¹⁰ To trvalo dva roky, takže všetci, čo bývali v Ázii, Židia i Gréci, počuli Pánovo slovo.
- ¹¹ A Boh robil Pavlovými rukami neobyčajné divy,
- ¹² takže aj na chorých donášali šatky a zástery, ktoré sa dotkli jeho tela, a neduhy ich opúšťali a zlí duchovia vychádzali.
- ¹³ Aj niektorí potulní židovskí zaklínači sa pokúsili vzývať meno Pána Ježiša nad tými, čo boli posadnutí zlými duchmi; a hovorili: "Zaklínam vás skrze Ježiša, ktorého hlása Pavol."
- ¹⁴ Robili to siedmi synovia istého Skevu, židovského veľkňaza.
- ¹⁵ Ale zlý duch im povedal: "Ježiša poznám aj o Pavlovi viem; ale kto ste vy?"

¹⁶ A človek, v ktorom bol zlý duch, sa na nich vrhol, dvoch z nich sa zmocnil a tak ich doriadil, že z toho domu utekali nahí a doráňaní.

¹⁷ Dozvedeli sa o tom všetci Židia aj Gréci, čo bývali v Efeze. Na všetkých doľahol strach a zvelebovali meno Pána Ježiša.

¹⁸ Mnoho veriacich prichádzalo, vyznávali sa a priznávali svoje skutky.

¹⁹ A mnohí z tých čo sa zaoberali čarami, podonášali knihy a pred očami všetkých ich spálili; keď spočítali ich cenu, vyšlo im päťdesiat tisíc strieborných.

²⁰ Tak mohutne sa šírilo a silnelo Pánovo slovo.

²¹ Po týchto udalostiach si Pavol zaumienil v Duchu, že prejde cez Macedónsko a Achájsko a pôjde do Jeruzalema. Povedal: "Keď sa ta dostanem, musím sa pozrieť aj do Ríma."

²² Dvoch zo svojich pomocníkov, Timoteja a Erasta, poslal do Macedónska a sám zostal istý čas v Ázii.

²³ V tom čase nastalo nemalé pobúrenie pre Pánovu cestu.

²⁴ Istý zlatník menom Demeter, čo vyrábal strieborné Dianine chrámiky, poskytoval remeselníkom nemalý zárobok.

²⁵ Zhromaždil ich, ako aj tých, čo sa zaoberali podobným remeslom, a povedal: "Muži, vy viete, že z tohoto remesla máme zisk.

²⁶ A vidíte i počujete, že tento Pavol nielen v Efeze, ale skoro v celej Ázii presvedčil a odvrátil veľký zástup, lebo hovorí, že to, čo zhotovujú ruky, nie sú bohovia.

²⁷ A nielen tomuto nášmu remeslu hrozí nebezpečenstvo, že upadne, ale ani chrám veľkej bohyně Diany nebudú mať za nič a začne sa rúcať veleba tej, ktorú si ctí celá Ázia i celý svet."

²⁸ Keď to počuli, zachvátil ich hnev a kričali: "Veľká je efezská Diana!"

²⁹ V celom meste zavládol zmätok; uchopti Pavlových sprievodcov Macedónčanov Gája a Aristarcha a všetci sa hromadne hnali do divadla.

³⁰ Pavol chcel ísť medzi ľud, ale učeníci mu to nedovolili.

³¹ Aj niektorí aziarchovia, čo mu boli priateľmi, poslali za ním s prosbou, aby nešiel do divadla.

³² Každý vykrikoval niečo iné, lebo v zhromaždení bol zmätok, a mnohí ani nevedeli, prečo sa zišli.

³³ Tu naviedli zo zástupu akéhosi Alexandra a Židia ho potisli dopredu. Alexander si rukou vyžiadal ticho a chcel vysvetľovať ľudu.

³⁴ Ale keď zbadali, že je Žid, všetci jedným hlasom asi dve hodiny kričali: "Veľká je efezská Diana!"

³⁵ Až mestský tajomník utíšil zástup a povedal: "Efezania, ktorý človek by nevedel, že mesto Efez je ctiteľom veľkej Diany a jej obrazu, ktorý padol z neba?!"

³⁶ Keď to teda nemožno poprieť, musíte sa upokojiť a nesmiete robiť nič nerozvážne.

³⁷ Lebo ste priviedli týchto ľudí, hoci sa nedopustili svätokrádeže, ani sa nerúhali našej bohyni.

³⁸ Ak teda Demeter a jeho remeselníci majú niečo proti niekomu, na to sú verejné súdy a prokonzuli; nech sa tam žalujú.

³⁹ Ak chcete niečo iné, možno to vyriešiť na zákonitom zhromaždení.

⁴⁰ Veď sa vystavujeme nebezpečenstvu, že nás za dnešok obvinia zo vzbury, lebo niet vinníka, a nemohli by sme zdôvodniť, prečo tento zhon." Ako to dopovedal, zhromaždenie rozpustil.

¹ Keď potom rozruch ustal, Pavol si zavolať učeníkov, povzbudil ich, rozlúčil sa a odišiel do Macedónska.

² Prechádzal tými krajinami, povzbudzoval bratov mnohými slovami a prišiel do Grécka.